

Tlačová správa

Potenciál úspor energie v Zamagurí a Predmagurí je obrovský

Spišská Stará Ves, 11.08.2020: Analýza energetických údajov v Zamagurí a Predmagurí, ktorá je súčasťou pripravovaných nízkouhlíkových stratégií pre oba regióny, preukázala obrovský potenciál úspor energie. Regióny teraz budú hľadať spôsoby, ako tento potenciál využiť. Ak sa im to podarí, položia pevné základy pre energetickú sebestačnosť v budúcnosti. Odznelo to na informačnom dni, ktoré 6.8.2020 zorganizovali Priatelia Zeme-CEPA v spolupráci so spracovateľom nízkouhlíkových stratégií v Spišskej Starej Vsi.

Energetická analýza sa zamerala na tri sektory, v ktorých dochádza k značnej spotrebe energie: budovy, dopravu a verejné osvetlenie.

V oboch regiónoch sa podarilo vytvoriť rozsiahle databázy technických informácií o administratívnych, školských a zdravotníckych budovách a tiež bytových a rodinných domoch. V Zamagurí (1 mesto a 12 obcí) to spolu predstavuje 1188 budov a v Predmagurí (10 obcí) ide o 2332 budov. Ak by sa všetky budovy, ktoré sú v súčasnosti v Zamagurí v prevádzke, komplexne obnovili a zateplili, v regióne by sa ušetrilo ročne spolu vyše 63 tisíc MWh (70,3 %) energie potrebnej na ich vykurovanie, prípravu teplej vody a prevádzku všetkých spotrebičov. V Predmagurí by sa takto ročne ušetrilo takmer 105 tisíc MWh energie (69,5 %).

Znamená to, že existujúce budovy potrebujú vyše trikrát viac energie, ako by potrebovali, keby spĺňali tepelno-technické požiadavky pre rovnaké budovy so stavebným povolením vydaným po roku 2016. Alebo inak – množstvo energie potrebnej na prevádzku budov v Zamagurí a Predmagurí s 23 obcami by stačilo pokryť optimalizovanú potrebu budov v 70 rovnako veľkých obcí. To isté platí pre ich prevádzkové náklady a vyprodukované emisie skleníkových plynov.

Analýza obsahuje 4 scenáre využívania obnoviteľných zdrojov na krytie energetickej potreby budov, vrátane tzv. bezuhlíkového scenára. Ten uvažuje s vykurovaním 75 % obnovených budov tepelnými čerpadlami (zvyšných 25 % obnovených budov by sa vykurovali biomasou), solárnou prípravou teplej vody a s inštaláciou fotovoltických systémov na všetky využiteľné časti striech. Tento cieľový scenár reaguje na potrebu dosiahnutia uhlíkovej neutrality do roku 2050. K tomuto cieľu sa zaviazala EÚ aj s podporou Slovenska.

Zaujímavé sú zistenia o energetickej spotrebe v doprave. Spotreba fosílnych palív v individuálnej automobilovej doprave v Zamagurí 3,8-krát prevyšuje ich celkovú spotrebu vo verejnej doprave (v Predmagurí 3,3-krát), pričom počet osobných áut v oboch regiónoch stále rastie. Počet registrovaných osobných automobilov v Zamagurí vzrástol zo 762 v roku 2010 na 1378 v roku 2018 (181 %), v Predmagurí 158 %.

Analýza sa zamerala na 8 opatrení s cieľom znížiť spotrebu fosílnych palív v doprave vrátane náčrtu bezuhlíkového variantu. Ten predpokladá uplatnenie zásad hospodárneho jazdenia, zdieľanie časti vozidiel, prechod časti užívateľov individuálnej dopravy na verejnú a výmenu benzínových a dieselových vozidiel za elektromobily. Podmienkou je však výrazné zníženie celkového počtu osobných áut.

Sústavy verejného osvetlenia už boli v uplynulých rokoch vo viacerých obciach Zamaguria a Predmaguria úplne alebo čiastočne modernizované. Ročný potenciál úspor elektriny v pôvodných sústavách so svetelnými zdrojmi s vysokou spotrebou elektriny a bez možnosti účinnej regulácie je v Zamagurí 30 % (48 MWh) a v Predmagurí 28 % (31 MWh).

Analýza sa zaoberala aj výpočtom udržateľného potenciálu obnoviteľných zdrojov energie, najmä drevnej a poľnohospodárskej biomasy, termického aj fotovoltaického využitia slnečnej energie na strechách budov, nízkoenergetickej energie bezprostredného okolia budov a okrajovo aj náčrtom využitia veternej energie.

Výpočty ukázali, že tento potenciál by nestačil kryť celú optimalizovanú energetickú potrebu v spomínaných sektoroch. Ak by oba regióny chceli byť energeticky sebestačné, museli by nájsť a využiť ešte ďalšie možnosti (napr. geotermálnu energiu z väčších hĺbok, solárnu energiu na zemných inštaláciách, prípadne aj veternú a vodnú energiu). To si však vyžiada veľmi citlivý prístup, aby sa regeneračný potenciál obnoviteľných zdrojov uchoval aj pre ďalšie generácie.

Z doterajších zistení teda vyplýva potreba veľmi dôsledného zvažovania každého ďalšieho zvyšovania celkovej energetickej potreby regiónov a uvážlivé rozhodovanie o využití finančných zdrojov. Pripravované nízkouhlíkové stratégie sa môžu preto stať cenným zdrojom informácií pre samosprávy v Zamagurí a Predmagurí a užitočnou „cestovnou mapou“ k ich bezuhlíkovej budúcnosti.

Kontakt:

Priatelía Zeme-CEPA, o.z.

SNP 139/86, 061 01 Spišská Stará Ves

Mgr. Michal Kovalčík, spracovateľ nízkouhlíkovej stratégie (0915 323 150)

Bc. Helena Zamkovská, regionálna koordinátorka (0917 558 212)

Prostriedky na vypracovanie nízkouhlíkových stratégií pre oba regióny získalo mesto Spišská Stará Ves z operačného programu Kvalita životného prostredia financovaného z Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Prácu zastrešuje nezisková organizácia Vydra a metodickú podporu jej poskytuje združenie Priatelía Zeme-CEPA vďaka podpore z operačného programu Efektívna verejná správa financovaného z Európskeho sociálneho fondu.